

Přednáška č.6

Tržní segmentace

Segmentace ekonomických systémů,

- **Zvykový systém**, málo rozvinuté oblasti a země (zemědělství, lov). Podíl na vzniklých statcích podle práva silnějšího. Nízká produktivita práce, stále stejný způsob zajištění statků. [centrální Austrálie, Afrika nebo u kmenů amazonského pralesa.](#)
- **Příkazový systém**, direktivně řízené hospodářství, centrální plánování. Stát určuje co se bude vyrábět a následně přerozděluje zisky. (např. pokus Pol Pota v Kambodži 1975 – 1979, socialismus)
- **Tržní systém**, propojení výroby a spotřeby prostřednictvím trhu. Stát nezasahuje a nespravuje veřejné statky. Stát neřeší existenci monopolů a přerozdělování. Systém sociálně neúnosný. [funguje pouze v podmínkách dokonalé konkurence - Anglii na počátku 19. století](#)
- **Smíšené systémy: Sociálně tržní systém**, uplatnění tržního systému společně s hospodářskou politikou státu, která zajišťuje přerozdělování a veřejné statky. [Velké rozdíly \(USA vs. Švédsko\)](#)

Obecné vlastnosti Segmentace

Segmentace „je **rozčlenění trhu** na **homogenní podmnožiny** spotřebitelů (zákazníků), na které je možné působit **vybranými marketingovými nástroji**“ (Machková, 2008, str. 90)

Vlastnosti segmentu:

- Homogenní navzájem heterogenní
- Dostatečně velký
- Dostupný
- Měřitelný

Obecná segmentační kritéria

- **Geografická**
 - Země, kulturní zóny, klima, hustota osídlení
- **Demografická**
 - Pohlaví, věk, velikost rodiny, etnické složení
- **Socioekonomická**
 - Kupní síla, dosažené vzdělání, výdaje domácnosti
- **Psychografická**
 - Sociální třída, osobnostní profily, životní styly
- **Behaviorální**
 - Důvod nákupu, způsob užití produktu

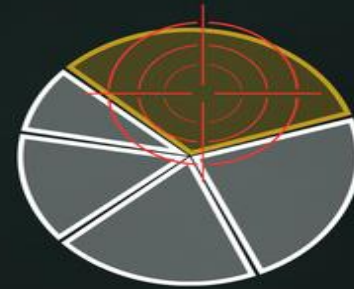
Postup rozdělení trhu – Strategie STP

1. **Segmentace trhu** – první fáze - společnost si musí stanovit segmentační kritéria – např. místo, sportovci, okres, věk, atd.
2. **Targeting** – druhá fáze - firma vyhodnocuje kritéria pro měření atraktivity segmentů a vybírá vhodné segmenty.
3. **Positioning** - poslední fáze – stanovení positioningu pro cílové potenciální zákazníky (segmenty) a stanovení marketingového mixu pro jednotlivé zákazníky.

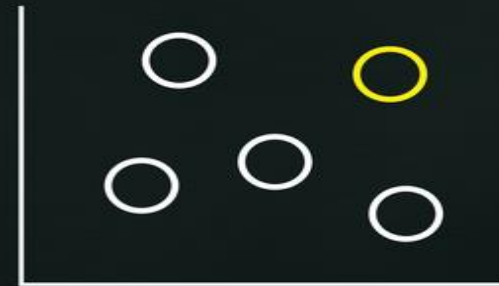
Segmentation

Targeting

Positioning

Marketing

Approaching

Product

Price

Customer

Place

Promotion

Segmentace mezinárodních trhů, strategie

Nediferencovaný marketing — (*mass marketing*)

- Globální strategie.
- Vychází z předpokladu homogenních potřeb a přání spotřebitelů.
- Podnik se snaží prosadit na trhu jednu silnou značku (produkt) a maximalizovat její podíl na trhu.
- Strategie umožňuje realizovat úspory z rozsahu.
- Strategie standardizované výroby

Koncentrace na vybraný segment — (*concentration strategy/market niche strategy*)

- zaměření pouze na jeden tržní segment či mikrosegment.
- Obvykle se jedná o malý segment, který je nezajímavý pro velké konkurenční firmy
- Menší podnik může dosáhnout velkého podílu na trhu malého segmentu
- Nevýhodou této strategie je riziko přílišné specializace, při změně poptávky problém.

Diferencovaná marketing — (*differentiated marketing, product variety marketing*)

- Působení na více segmentů a pro každý odlišná strategie
- Různým segmentům jsou nabízeny různé modely a marketingový mix je adaptován pro každý segment
- Lze oslovit s rozličnými značkami různé segmenty a pokrýt tak kompletně nabídku cílového trhu
- Diferencovaná segmentační strategie je velmi nákladná
- Může docházet i k tzv. kanibalizaci neboli nežádoucímu nahrazení stávajícího výrobku

Strategie masové individualizace (mass customization)

- Spojeno s prudkého rozvoje moderních technologií, které umožňují upravovat velkosériově vyráběné výrobky „na míru“ podle přání jednotlivých zákazníků.
- Jedná se například o možnost konfigurace vnitřního vybavení automobilů, personalizované dárkové předměty atp.

Výběr mezinárodních trhů (IMS)

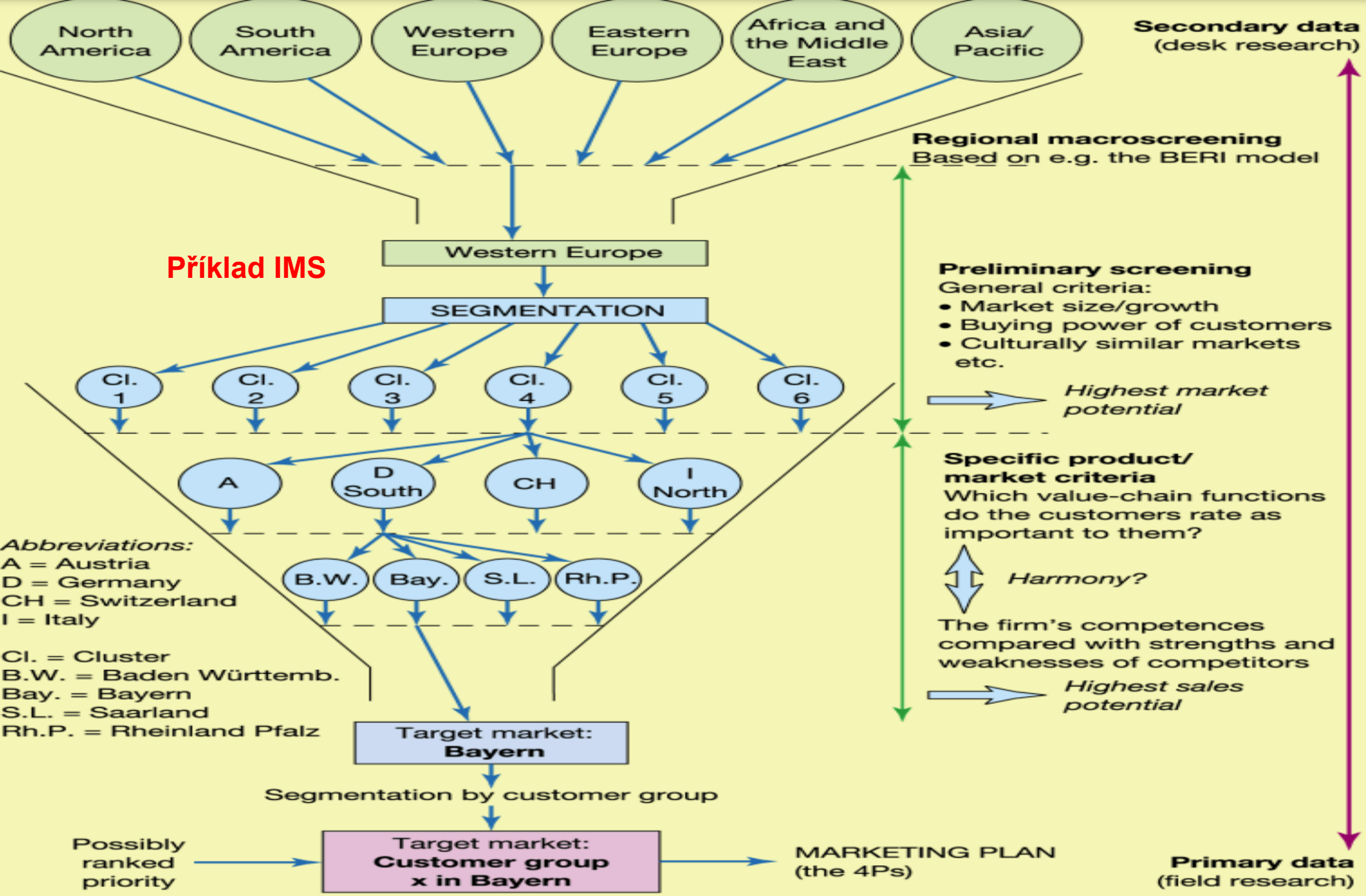
International market selection

IMS - proces používaný firmami k výběru těch **cizích zemí nebo regionů**, které budou tvořit **geografické cílové trhy** firmy.

Definice:

Výběr mezinárodního trhu (IMS) je proces – **hodnocení příležitostí** – vedoucí k výběru zahraničních trhů, na kterých bude soutěžit s konkurencí.

Příklad IMS

Geografická segmentace

- 1. Regionální segmentace:** Rozdělení trhu na základě regionálních hranic, jako jsou **státy, provincie, kraje, města nebo regiony**. Tato segmentace zohledňuje geografické, politické a kulturní rozdíly mezi různými oblastmi.
- 2. Městská versus venkovská segmentace:** Rozdělení trhu na základě rozdílů mezi **městskými a venkovskými oblastmi**. Podniky mohou cílit na zákazníky v městských oblastech s odlišnými potřebami, preferencemi a životním stylem než ve venkovských oblastech.
- 3. Klimatické segmenty:** Segmentace na základě **klimatických podmínek, jako jsou teplota, srážky, vlhkost apod.** Produkty a služby mohou mít různou relevanci v závislosti na geografickém klimatu.
- 4. Zóny územního plánování:** Rozdělení trhu na základě plánování území, jako jsou oblasti **obytné, průmyslové, komerční nebo rekreační**. Podniky mohou cílit na zákazníky v různých zónách s ohledem na specifické potřeby a charakteristiky dané oblasti.
- 5. Dopravní segmentace:** Rozdělení trhu na základě **dopravních spojení a infrastruktury**, jako jsou **silniční, železniční, letecké a vodní trasy**. Tato segmentace zohledňuje dostupnost a přístupnost různých oblastí pro distribuci produktů a služeb.

Geografická segmentace evropského trhu –

regiocentrický přístup (Interkulturní marketing)

Podle vnímání nových produktů

1. Rakousko, Německo, Švýcarsko, Itálie, Velká Británie, Irsko

- Poměrně lehce přijímají novinky
- Stejně užití produktu, kvalitní výrobky
- Srovnávací reklama, celebrity,
- Vysoká míra individualismu

2. Belgie, Francie, Řecko, Portugalsko, Španělsko, Turecko

- Respektují status
- Rezistentní k novým zahraničním výrobkům
- Menší důraz na materialismus

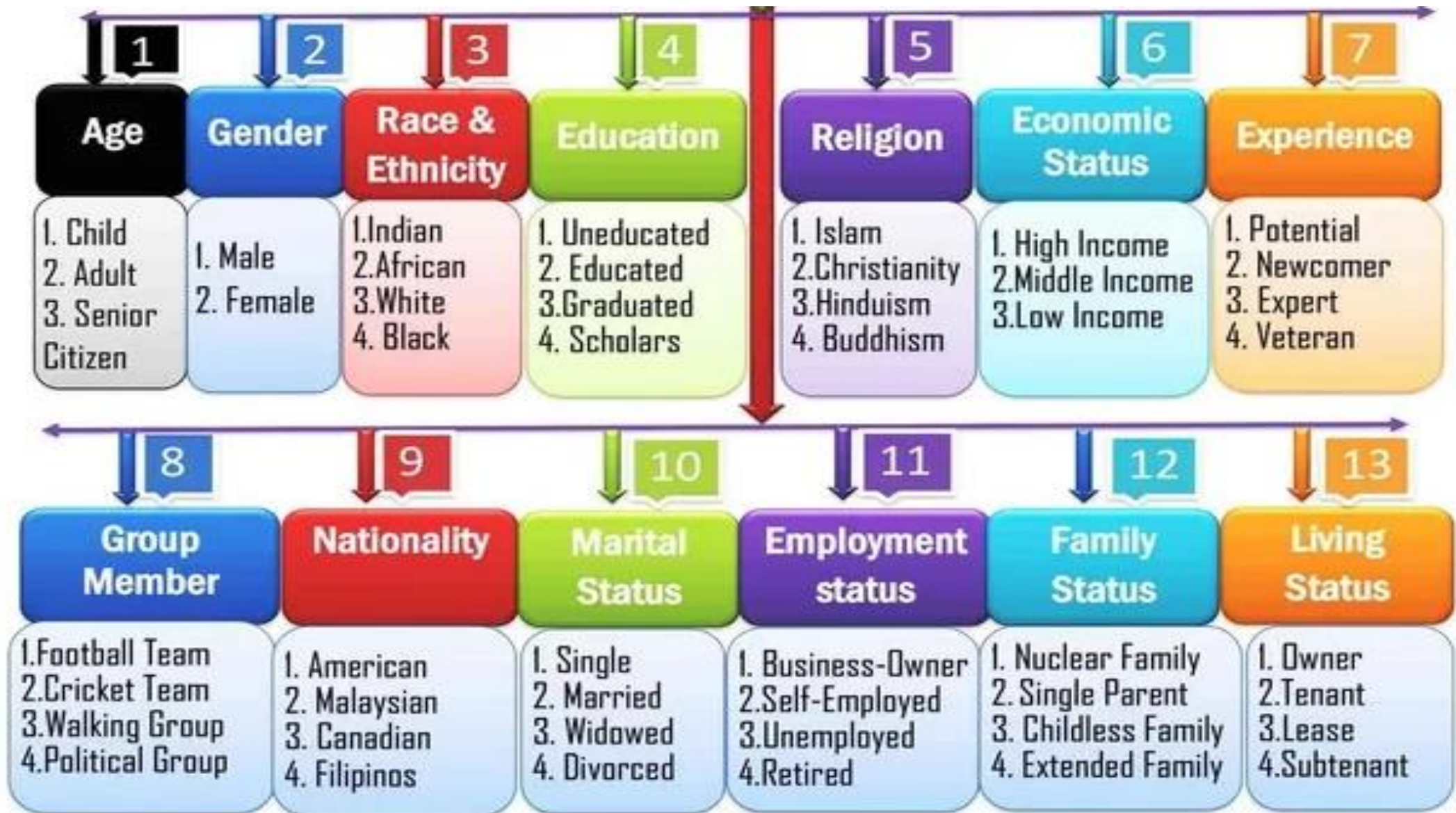
3. Dánsko, Švédsko, Finsko, Nizozemí, Norsko

- Nejvíce otevření novým produktům (i zahraničním)
- Citlivý vztah k okolí, sociální smýšlení

Demografická segmentace - Demografie je obor sociologie a statistiky, který se zabývá studiem populací a jejich charakteristikami

- 1. Velikost populace:** Demografie zkoumá velikost populace, tj. počet obyvatel v určité oblasti nebo zemi.
- 2. Struktura populace:** Demografie zkoumá různé charakteristiky populace, jako jsou věková struktura, pohlaví, etnické složení, vzdělání, zaměstnanost apod.
- 3. Natalita a mortalita:** Demografie se zabývá porodností (narozením nových jedinců) a mortalitou (úmrtností), což jsou klíčové faktory ovlivňující velikost a složení populace.
- 4. Migrace:** Demografie také zkoumá pohyb obyvatel, včetně migrace (přistěhovalectví a vystěhovalectví) a urbanizace.
- 5. Demografické trendy a prognózy:** Demografie analyzuje dlouhodobé demografické trendy a předpovídá budoucí vývoj populace na základě různých faktorů, jako jsou porodnost, mortalita a migrace.
- 6. Demografické politiky:** Vlády a organizace využívají demografické informace k vytváření politik a programů v oblasti veřejného zdraví, vzdělání, sociálního zabezpečení, bydlení a dalších oblastí, které ovlivňují populace.

Demografická segmentace

Psychografická segmentace trhu se zaměřuje na chování zákazníků, jako jsou jejich osobnost, postoje, hodnoty, zájmy, životní styl a preference.

Některá z hlavních psychografických kritérií pro segmentaci trhu zahrnují:

- 1. Osobnostní charakteristiky:** Rozdělení trhu na základě různých osobnostních typů, jako jsou **introverti versus extroverti, konzervativci versus inovátoři** apod.
- 2. Hodnoty a postoje:** Segmentace na základě hodnot, přesvědčení a postoje zákazníků k různým tématům, jako **jsou environmentální ochrana, etické nakupování, politické preference** apod.
- 3. Zájmy a koníčky:** Rozdělení trhu na základě zájmů, koníčků a aktivit zákazníků, jako jsou **sport, cestování, umění, gastronomie** atd.
- 4. Životní styl:** Segmentace na základě životního stylu a preferencí ve stylu života, jako **jsou postavení v rodině, úroveň příjmu, vzdělání, práce, volný čas** apod.
- 5. Nákupní chování:** Rozdělení trhu na základě způsobu, jakým zákazníci nakupují a rozhodují se o nákupu, jako jsou **impulzivní nákupy, loajalita k značce, preference značek** apod.
- 6. Sociální třídy:** Segmentace na základě sociálního postavení a třídy zákazníků, jako jsou **vysoce příjmové, střední třída, studenti, důchodci** atd.

Kritéria používaná při segmentaci podle životního stylu

(Psychografická)

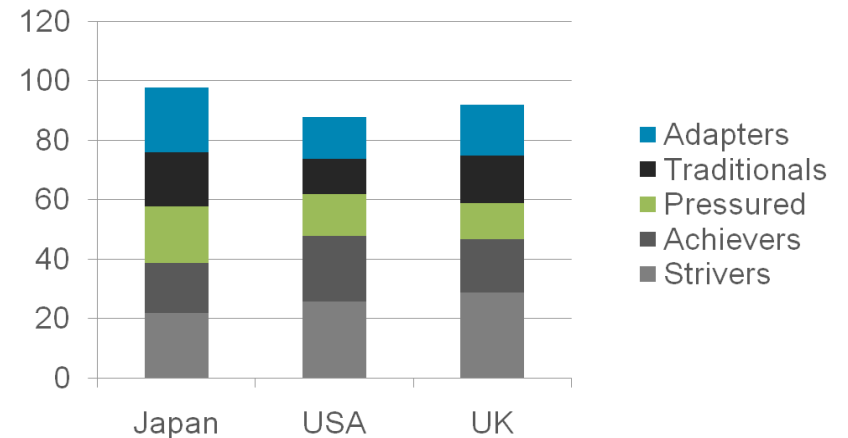
Aktivity	Zájmy	Názory	Sociodemografický profil
Práce Koníčky Společenský život Způsob trávení dovolené Členství v dobrovolnických organizacích Sportovní aktivity Způsob nakupování	Rodina Domácnost Zaměstnání Přátelé a známí Zábava Způsob stravování Seberealizace Sledování televizní stanice Oblíbený rozhlas Noviny a časopisy	Sebereflexe Politické názory Sociální citění Názory na ekonomiku Názory na vzdělání Názory na dění ve společnosti Názory na výrobky Názory na budoucnost Názory na kulturu	Věk Vzdělání Příjem Zaměstnání Rodinné zázemí Způsob bydlení Velikost města Stav

Behaviorální segmentace trhu se zaměřuje na rozdělení trhu na základě chování, zkušeností a reakcí zákazníků na určité produkty, značky nebo marketingové podněty.

Některá z hlavních behaviorálních kritérií pro segmentaci trhu zahrnují:

- 1. Stupeň loajality:** Rozdělení trhu na základě úrovně loajality zákazníků k určitým značkám nebo produktům, jako jsou **loajální zákazníci, geostacionární zákazníci, občasní zákazníci a noví zákazníci.**
- 2. Zákaznický status:** Segmentace na základě zákaznického statusu, jako jsou **současní zákazníci, bývalí zákazníci, potenciální zákazníci a ztracení zákazníci.**
- 3. Frekvence nákupů:** Rozdělení trhu na základě četnosti nákupů nebo používání produktů, jako jsou **častí kupci, příležitostní kupci a neaktivní kupci.**
- 4. Objem nákupu:** Segmentace na základě objemu nákupu nebo spotřeby produktů, jako jsou **maloobchodní zákazníci, velkoobchodní zákazníci a průměrní spotřebitelé.**
- 5. Zájem o produkty nebo služby:** Rozdělení trhu na základě zájmu zákazníků o určité produkty nebo služby, jako jsou **premium zákazníci, cenově citliví zákazníci, technologičtí nadšenci apod.**
- 6. Zkušenosti s produktem:** Segmentace na základě úrovně zkušeností zákazníků s produktem nebo službou, jako jsou **začátečníci, středně pokročilí uživatelé a pokročilí uživatelé.**
- 7. Reakce na marketingové podněty:** Rozdělení trhu na základě reakcí zákazníků na různé marketingové podněty, jako **jsou věrnostní programy, slevové akce, reklamní kampaně apod.**

Behaviorální segmentace: BSB's Global Scan

Třídící parametry behaviorální :

spotřebitelské postoje, hodnoty, četnost a sledovanost médií a užití produktů

- Dříči - **Strivers**: mladí lidé, bezohledně dosahující cíle, chtějí se bavit, užívat
- Úspěšní - **Achievers**: Již dosáhli úspěchu, seběvědomí, pracovití, střední generace
- Pod tlakem - **Pressured**: většinou ženy, velký tlak, mnoho problémů, střední věk
- Vlastníci - **Adapters**: starší, majitelé nemovitostí, rentiéři,
- Tradicionalisté - **Traditionals**: hodnoty, tradice, lpí na minulosti,

Kulturní segmentace v EU

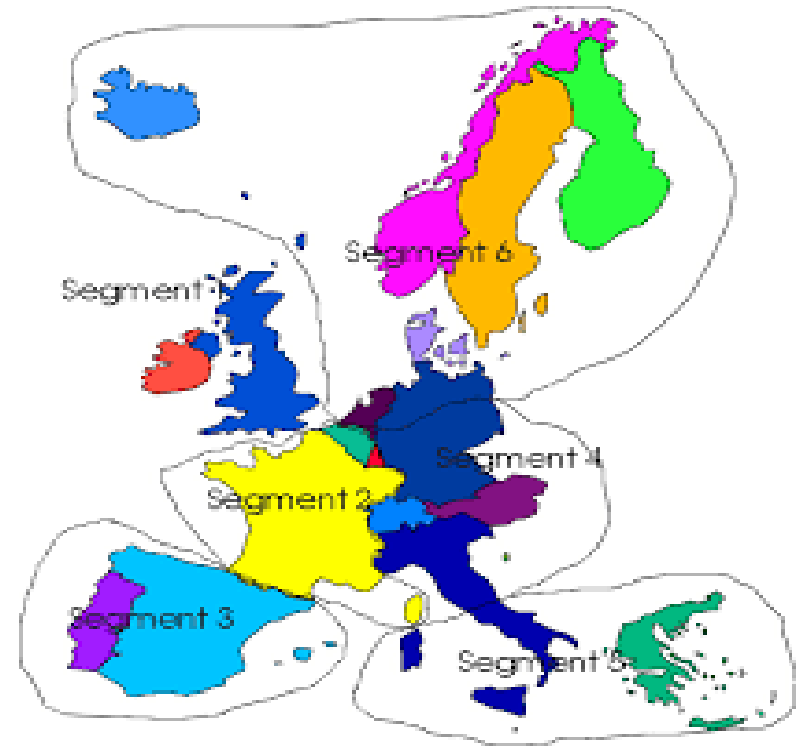
- Severní část = explicitní kultura

Jasně daná pravidla, která všichni znají a respektují

- Jižní část = implicitní kultura

Nepředvídatelné chování, ovlivnění rodinou nebo referenčními skupinami

Všude existují lidé, které nelze řídit původem.

Vznik globálních segmentů

Hlavním úkolem segmentace podniku v mezinárodním marketingu je nalézt **vhodnou segmentační základnu**.

Cílem je získat co **největší homogenní segment**, který bude atraktivní pro zvolenou nosnou podnikatelskou aktivitu (produkt).

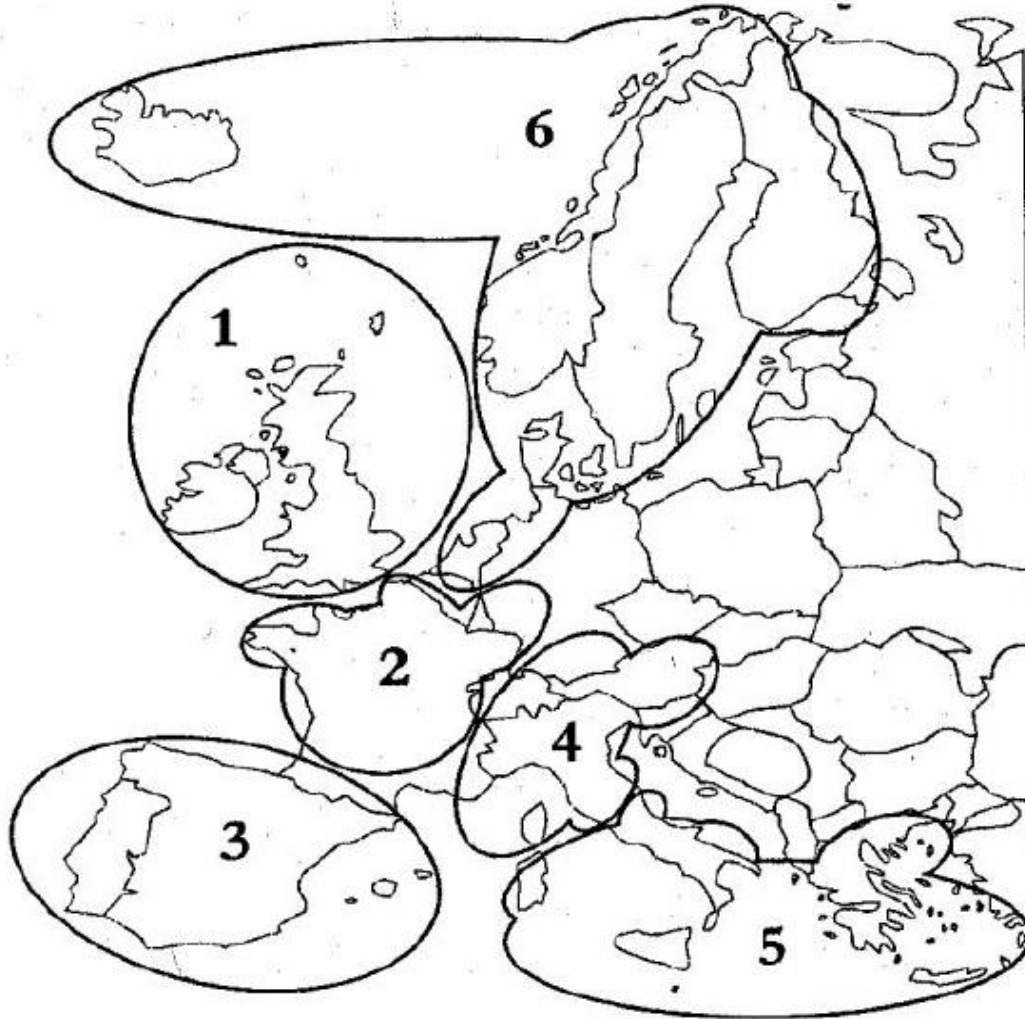
Řešením je nerespektovat geografické hranice a hledat globální segmenty. Např.:

- **Skupina teenagerů**, společné záliby (sport, hudba, SM)
- **Průkopníci**, vytvářejí vzory chování
- **Podnikatelé**, záliba v okázalé prezentaci, snobismus

Segmentace zemí do 6 základních skupin

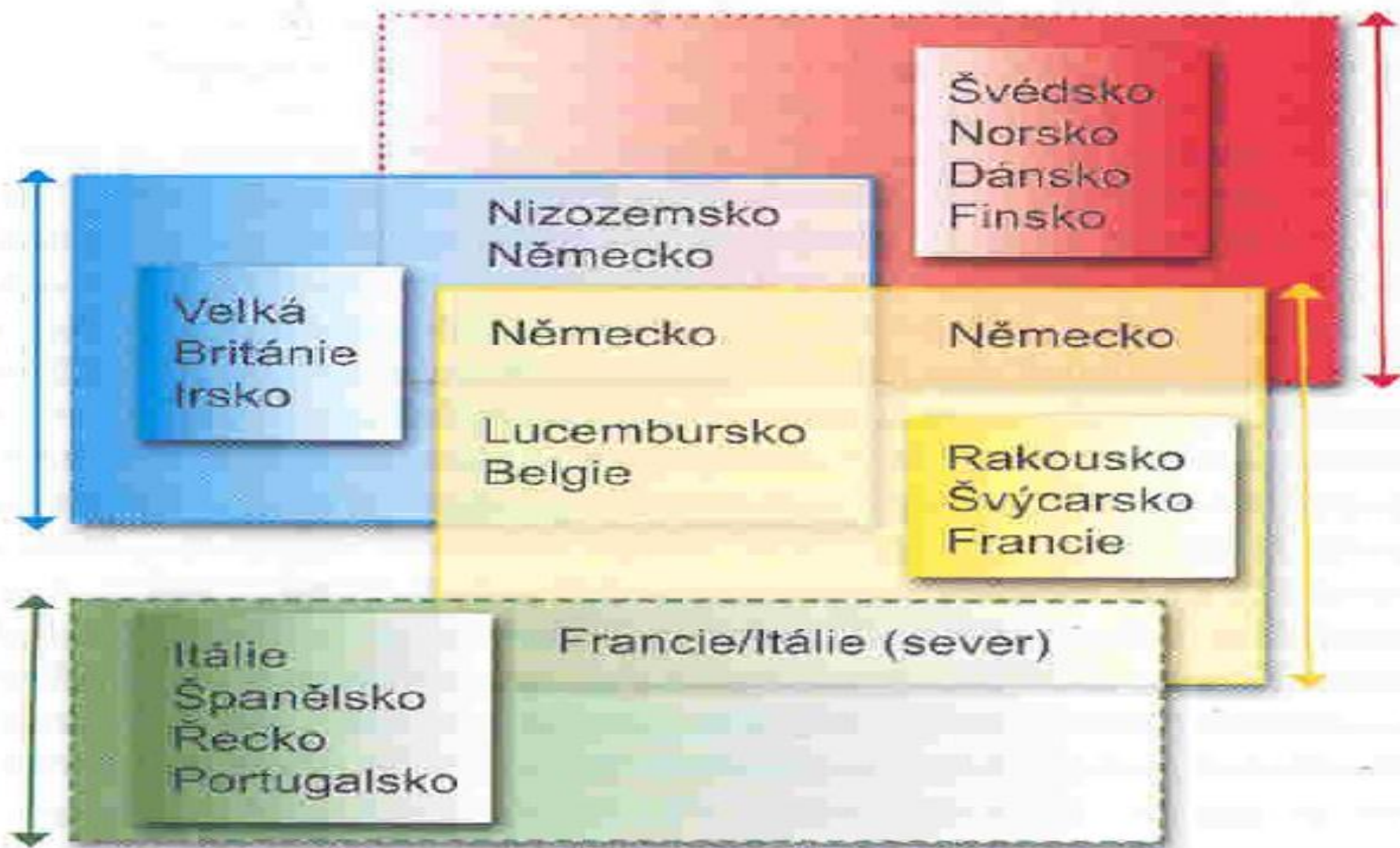
Rozdělení podle více kritérií: **geografických, demografických a psychografických hledisek.**

- 1) Velká Británie a Irsko
- 2) Střední a severní Francie, jižní Belgie, střední část Německa a Lucembursko
- 3) Španělsko a Portugalsko
- 4) Jižní Německo, severní Itálie, jihovýchod Francie a Rakousko
- 5) Jižní Itálie a Řecko
- 6) Severní Německo, Nizozemí, severní Belgie a skandinávské země

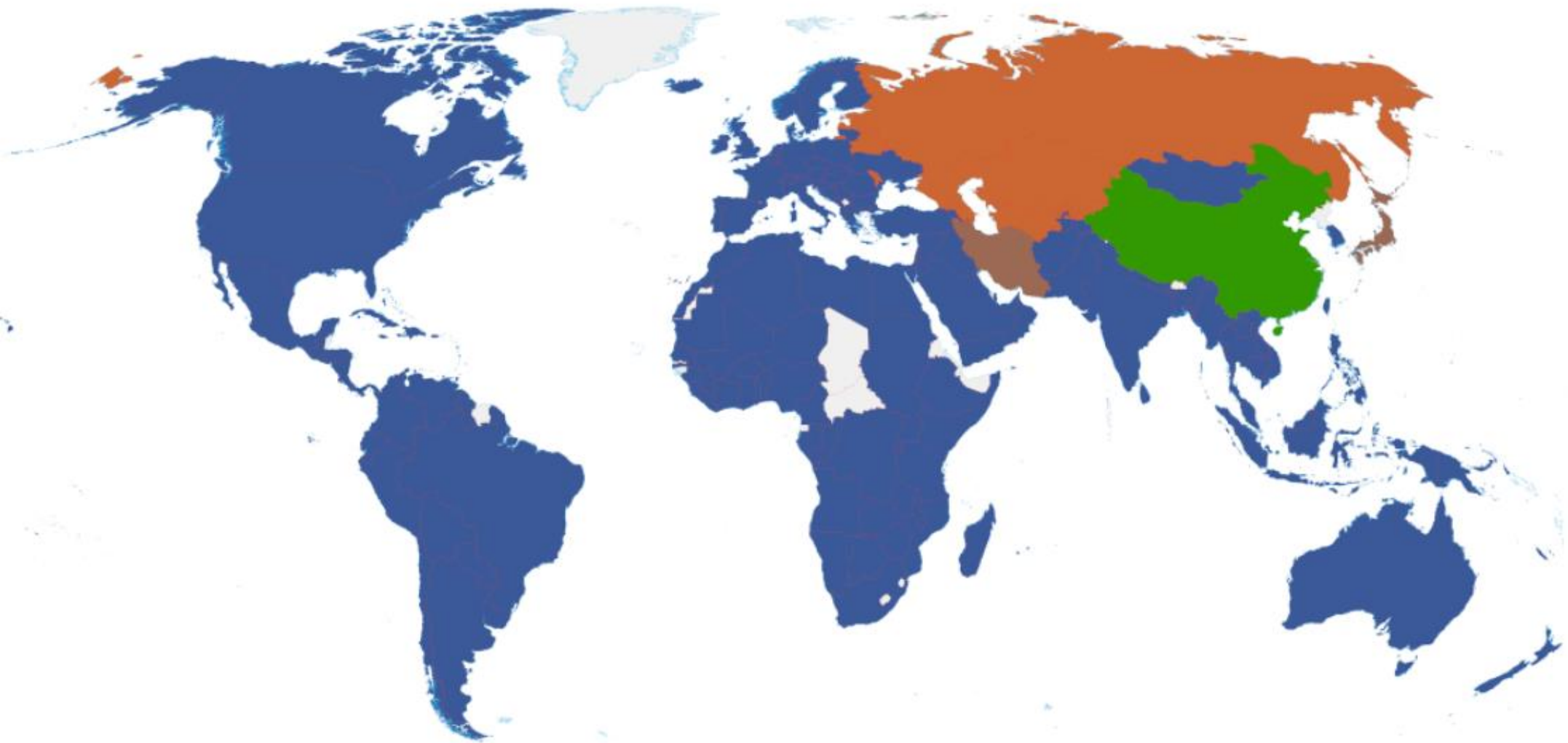
Zóny kulturní přízvěnosti v zemích EU

Rozdělení podle: *zájmy, hodnoty, postoje, kupní motivy* (Socioekonomická).

WORLD MAP OF SOCIAL NETWORKS

January 2023

■ Facebook ■ WeChat ■ VK ■ Instagram

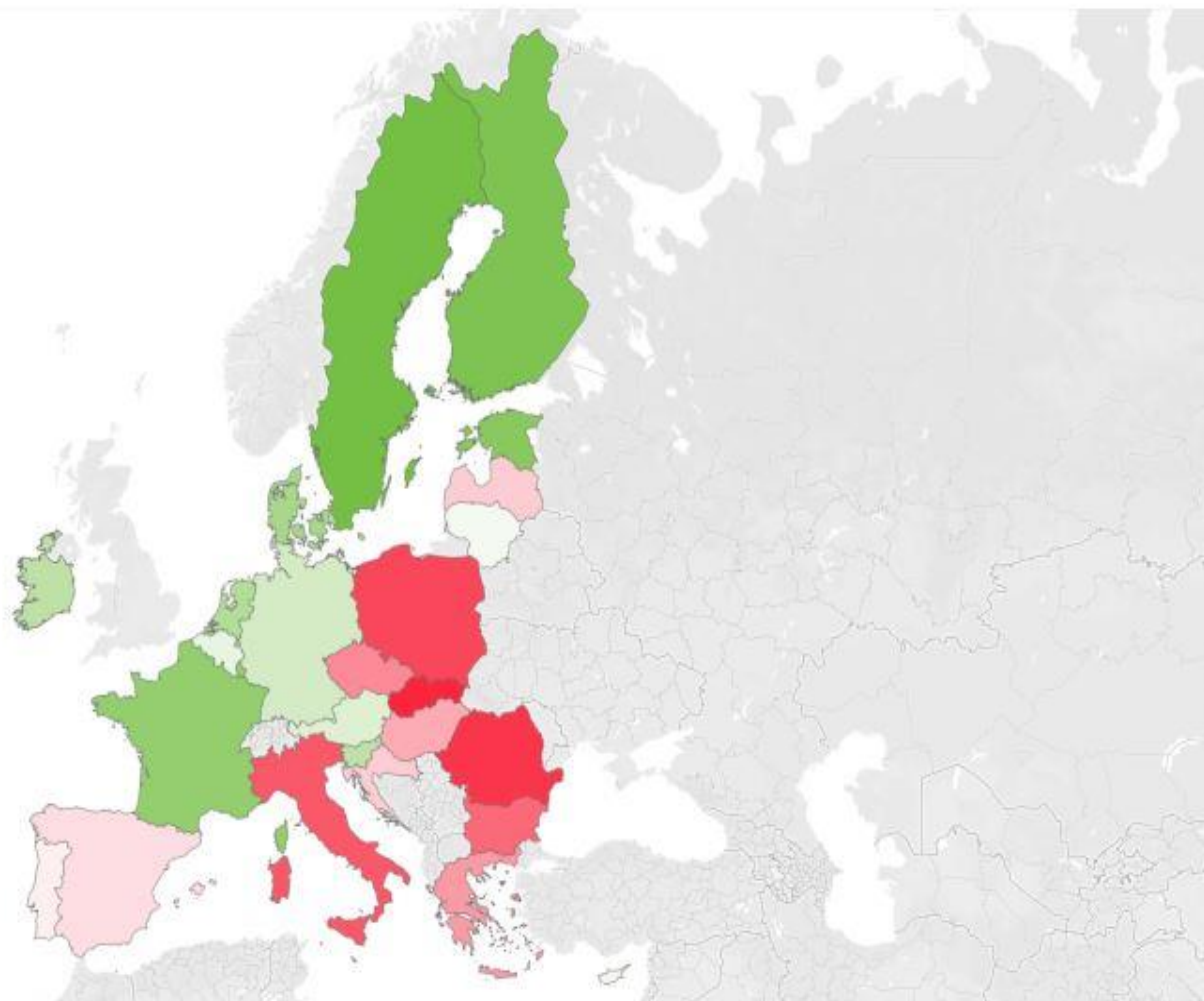
Evolution: <https://vincos.it/world-map-of-social-networks/>

Index prosperity: (Firmu založíte za 25 dnů, Česko podnikání nepřije)

Založení firmy u nás může trvat až 25 dní, nejdéle z celé EU. Ukazují to výsledky Indexu prosperity Česka.

INDEX
PROSPERITY ČESKA

Prostředí pro podnikatele

	Švédsko	1
	Finsko	2
	Estonsko	3
	Francie	4
	Lucembursko	4
	Dánsko	6
	Nizozemsko	7
	Irsko	8
	Slovinsko	9
	Německo	10
	Rakousko	11
	Belgie	12
	Kypr	13
	Litva	13
	Portugalsko	15
	Španělsko	16
	Chorvátsko	17
	Lotyšsko	17
	Maďarsko	18
	Řecko	20
	Česko	21
	Malta	22
	Bulharsko	23
	Itálie	24
	Polsko	25
	Rumunsko	26
	Slovensko	27

Segmentace na průmyslovém trhu B2B

Základní charakteristiky průmyslového trhu:

- Menší počet, ale větší velikost zákazníků
- Hodnotově i objemově významné kontrakty
- Úzké a dlouhodobé vazby mezi dodavateli a odběrateli
- Geografická koncentrace průmyslových podniků (aglomerace, průmyslové zóny)
- Odvozená poptávka od poptávky na spotřebitelských trzích
- Nízká cenová elasticita poptávky
- Složitější a racionální rozhodovací procesy
- Obvykle přímé obchodní metody a osobní způsob komunikace

Segmentace na průmyslovém trhu

Kritéria u průmyslového marketingu

- Geografická – dle země , regionu
- Podle odvětví nebo oboru podnikání
- Velikost firmy – dle počtu zaměstnanců
- Provozní charakteristiky – vybavenost zařízení, technologie
- Nákupní strategie – organizace nákupu, rozhodovací pravomoci
- Behaviorální kritéria – loajalita ke stávajícím dodavatelům, postoj k zahraničním dodavatelům, rizika

Segmentace na průmyslovém trhu

Postup segmentace na průmyslových trzích

1. Makroúrovně segmentace

- Velikost podniku
- Odvětví
- Sídlo firmy
- Organizační struktura

2. Střední úroveň segmentace - informace o činnosti firem

- Technologie podniků
- Nákupní zvyklosti
- Podle aktuální situace v segmentu

3. Mikroúroveň segmentace

- Chování a postoje firmy na různých úrovních managementu
- Úroveň zabývající se rozhodováním: nákupní oddělení

Targeting - metody vyhodnocování zjištěných údajů segmentace a **výběr segmentů**

- **Metoda vylučovací:** první fáze výběru trhu.

- Stanovíme minimální nebo maximální hodnotu daného kritéria.
- Segmenty, které nesplní tento požadavek jsou vyřazeny z dalšího výběru.

- **Metoda maticová:** druhá fáze analýzy.

- Porovnávání vybraných charakteristik segmentů do tabulky, která obsahuje v řádcích země, ve sloupcích hodnocená kritéria. Do políček se vloží zjištěné hodnoty jednotlivých kritérií.
 1. matice prostých užitností
 2. matice vážených užitností

Modifikovaná metoda maticová

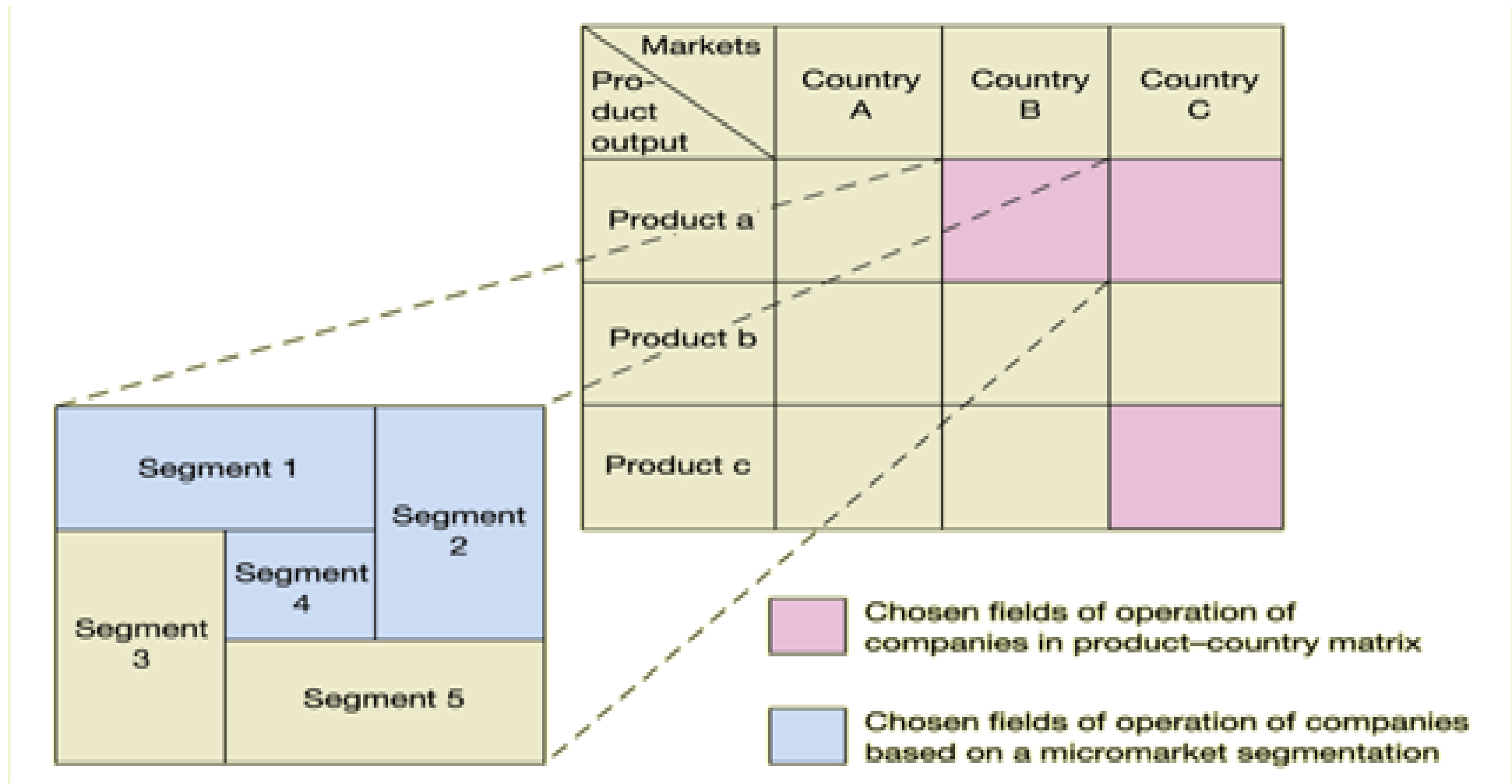
Tržní přitažlivost						
Soutěživá výhoda		vysoká	střední	nízká		Riziko
	vysoká	vstoupit			nízké	
	střední					
	nízká					
	vysoká				vysoké	
	střední					
	nízká			nevstoupit		

Targeting - metody vyhodnocování zjištěných údajů geografické segmentace a výběr segmentů

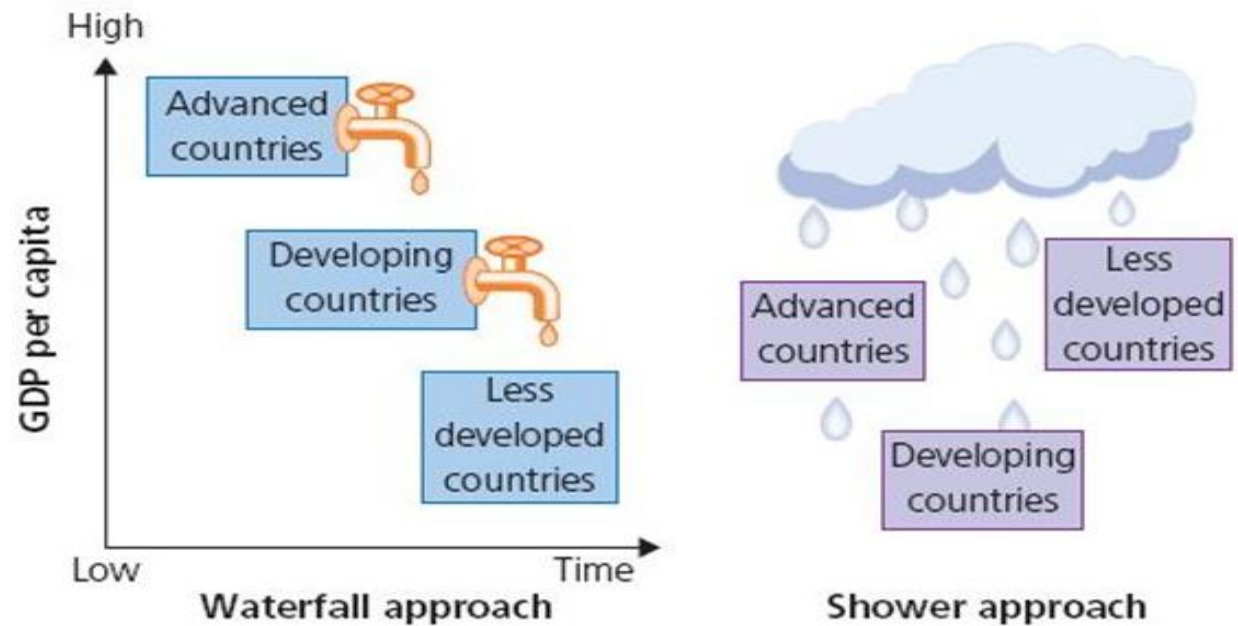
Postup hodnocení při geografickém výběru:

- První fáze – *makroanalýza*, základní makroekonomické údaje: politické, legislativní, kulturně-sociální, geografické.
- Ve druhé fázi - *analýze trhu*, soubor zemí s příležitostmi: velikost trhu, vývoj trhu, trendy v segmentu, bariéry vstupu.
- Třetím krokem - *mikroanalýza trhu*, analýza konkurence v segmentech (struktura, síla), potencionální zisk, rizika, návratnost investice.
- Čtvrtým krokem - *analýza cílového trhu z pohledu produktu* – možná přijetí produktu, velikost poptávky, možný potenciál trhu. Míra adaptace, marketingová strategie 4P.

1. Krok – makro targeting
2. Krok – mikro targeting

Targeting - strategie

- **Globální targeting** – identické segmenty v různých zemích, jednotný marketingový mix i positioning.
- **Interkulturální targeting** – pro každý segment upravují marketingový mix – respektovat specifika jednotlivých trhů
 - přístupu vodopádu – nejdříve na vyspělý trh, pak méně vyspělí, pak až rozvojové země
 - sprcha – vstup na všechny typy trhů najednou

Přístupu vodopádu – nejdříve na vyspělý trh, pak méně vyspělí, pak až rozvojové země

(Starbucks Corporation, 2015)

2008	Argentina, Belgium, Bulgaria, Czech Republic , Portugal
2009	Aruba, Poland
2010	El Salvador, Hungary , Sweden
2011	Guatemala, Curacao, Morocco
2012	Costa Rica, Finland, India, Norway
2013	Vietnam, Monaco
2014	Brunei, Colombia
2015	Panama

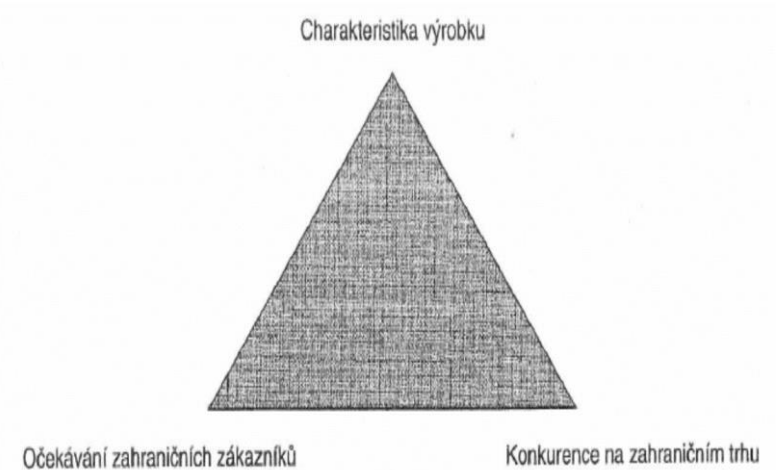
Positioning – usazení v segmentu

Positioning - stanovení koncepce značky a image firmy s cílem zaujmout zvolenou pozici v myslích spotřebitelů a vymezení produktu vůči konkurenci.

zásady positioningu:

- Positioning musí být reálný – odpovídá kompetencím a image firmy
- Měl by být snadno a jednoduše pochopitelný – vymezení užitku
- Měl by být v souladu s očekáváním spotřebitelů na zahraničních trzích. Spojen s vnímáním země původu.
- Musí zdůrazňovat hlavní konkurenční výhody značky.
- Musí být věrohodný – podložený reálnými vlastnostmi značky.

Globální positioning

Při stanovení globálního positioningu je zapotřebí zohlednit tři základní faktory:

- 1. Objektivní charakteristiky výrobku** (technické parametry, užitné vlastnosti, trvanlivost, apod.)
- 2. Očekávání zahraničních spotřebitelů** (velmi důležitý faktor, který souvisí s vnímáním země původu zboží a se vztahem spotřebitelů k mezinárodním značkám).
- 3. Postavení konkurence na zahraničním trhu** (podíl na trhu tuzemských a zahraničních firem a jejich strategie).

[Bata](#)

[bata](#)

Positioning - strategie

- **Globální positioning**

- High-tech positioning – (**průmyslový trh, technologicky** náročný trh), globální strategie, nediferencuje, výrobky sofistikované a technicky náročné, služby, lze i na B2C (PC, automobily).
- High-touch positioning – (**celosvětové potřeby**), spotřební trhy, oslovuje velké segmenty zákazníků, dobře vnímaná image země původu. Např: káva, maso, čaj, těstoviny. Kosmetika(Chanel), Nadnárodní firmy (coca-cola)

- **Positioning tuzemské firmy** – zejména v průmyslovém marketingu z obchodně-politických důvodů (tuzemský pas).

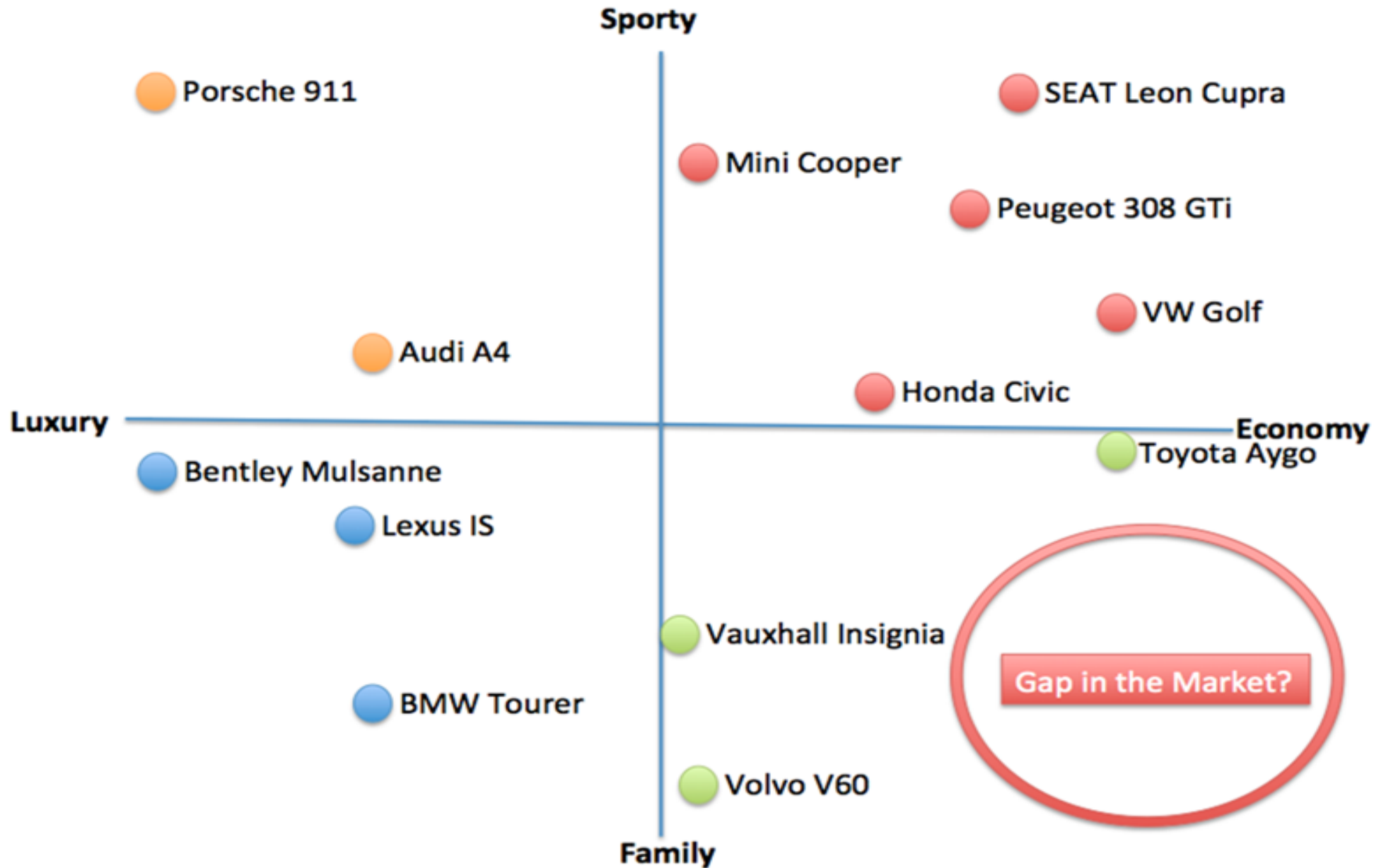
<https://www.youtube.com/watch?v=dQpgSimvuoY> - aj

<https://www.youtube.com/watch?v=TiMiCXrA4rM> cz

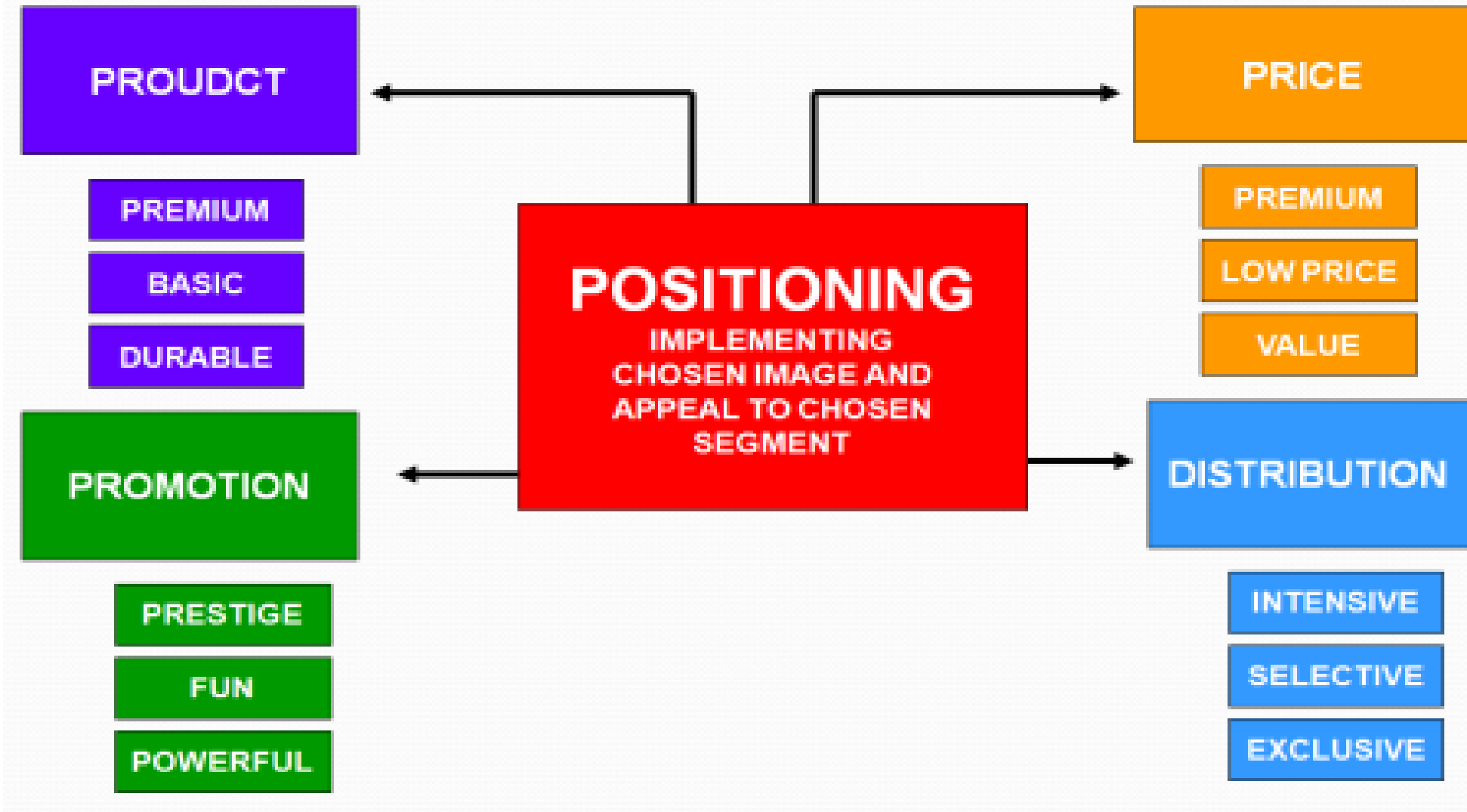
Specifické druhy positioningu

- **Positioning výrobní**, založený na specifických vlastnostech produktu (například baterie značky Duracell, které mají dlouhou životnost).
- **Positioning zaměřený na životní styl** (například bioprodukty).
- **Positioning podle spotřební příležitosti** (například Den zamilovaných 14. únor – Sv. Valentýn).
- **Positioning zaměřený na mimořádnou kvalitu produktu** (například automobily značky Mercedes).
- **Positioning zaměřený na loajalitu uživatelů** (například čokolády Kinder Bueno)

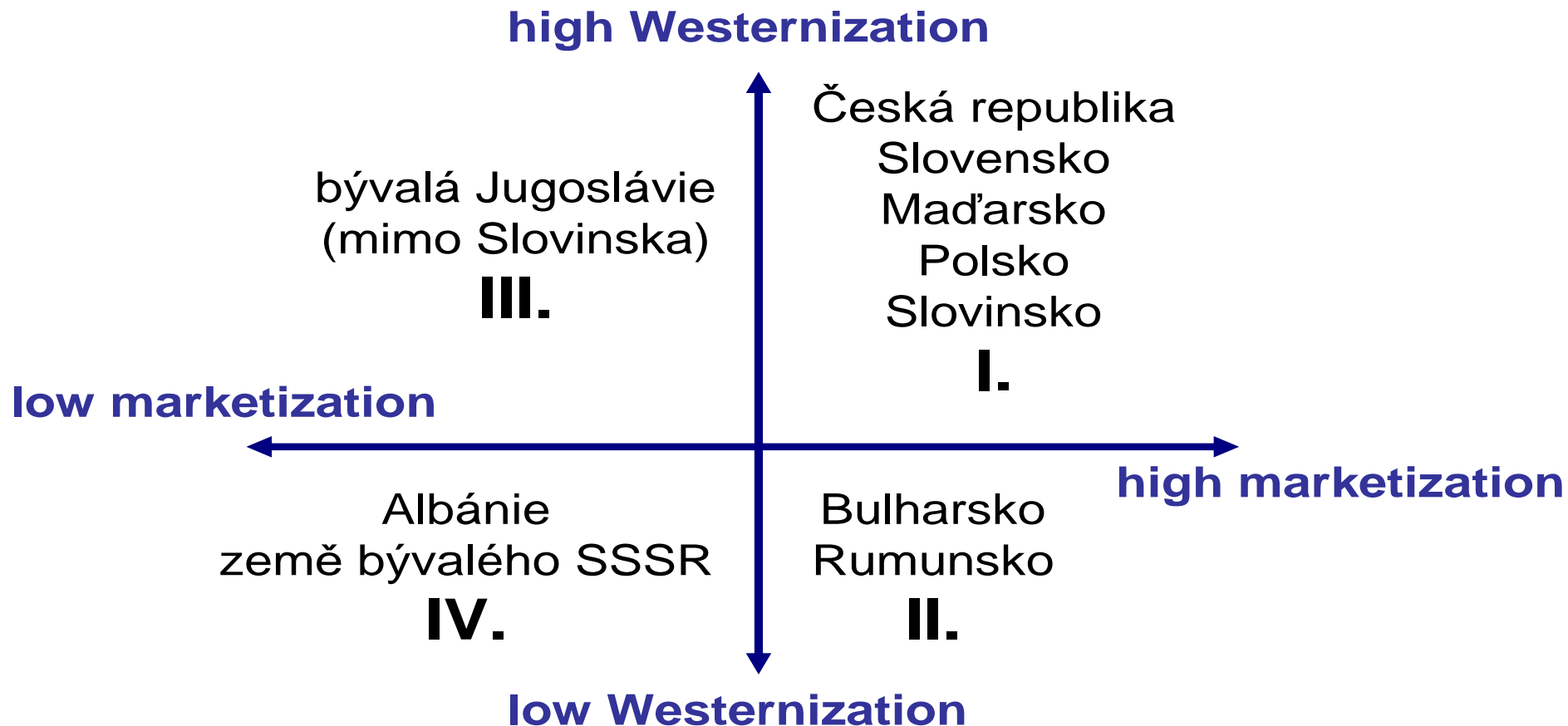
Positioning - Strategies

Základní rozhodnutí positioningu

Segmentace zemí střední a východní Evropy

Děkuji za pozornost